

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISY LAJOS.
Társzerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.
Hirdetési árak: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill.
Többszöri közlésnél árkedvezmény. ::
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Sajtótáborok.

Nyitra, szept. 21.

A világnézetek, meggyőződések és törekvések különfélesége szerint a sajtó munkásai is több táborra oszlanak és maga a sajtó is sokféle szellemi iránynak a szolgálatában áll.

A míg ezek a különböző irányok csak az elvnek és a meggyőződésnek kifejezését és képviselését célozzák, addig megférnek a véleménysszabadság és a sajtószabadság palástja alatt. De ha túlmenni az elvnek és a meggyőződésnek a határain s tisztességtelen eszközökkel harcolnak az ellenkező elv és meggyőződés hívei ellen, vagy ha az állam és a társadalom szervezetét megtámadó és rontó eszmék terjesztésére vállalkoznak, olyan visszaélést és jogtalanságot követnek el, mely a vélemény- és sajtószabadság elvével mereven ellenkezik.

Nálunk és a külföldön is nagy számmal vannak a sajtónak olyan közegei, melyek következetesen szembe helyezkednek a keresztény, főképp a katolikus vallási elvből és felfogásból eredő világnézettel. Jellemző nagyon, hogy ezek a lapok nem elégszenek meg az ő keresztény

ellenes elveik fejtegetésével és hangoztatásával, hanem a hazugságnak és a gonoszságnak minden kigondolható eszközével küzdenek a keresztény vallás adatai, intézményei, testületei, első sorban a legnagyobb és legelterjedtebb keresztény vallási társulat, a katolikus egyház ellen.

Ha figyelemmel kísérjük akár az országos, akár a vidéki sajtót, azt látjuk, hogy azok a lapok, melyek a keresztény vallás elveivel ellentétben állanak, minden alkalmat megragadnak, hogy a keresztény tanok elferdítésével, hamis világitásba való helyezésével, célzatos ráfogással és gúnnyal a keresztény világnézetet becsümeljék, művelődési erejét, polgárosító hatását tagadják a tudomány mai álláspontjával ellentétbe állítsák s mint az emberi szellem által meghaladott eszmerendszert a letűnt korszakok emlékei közé taszítják vissza.

A míg a keresztény irányú, különösen a katolikus szellemű lapok, a legnagyobb tiszteletben tartják másoknak vallási meggyőződését, más vallási társulatok belső ügyeit, szolgálait és intézményeit, úgy hogy nem

találkozik keresztény jellegű sajtóközeg, a mely kedvet érezne magában, vagy bátorságot venne magának bármely vallási társulat tanainak, intézményeinek, szertartásainak és szolgálainak becsümelésére és gúnyolására, addig a keresztényellenes sajtó gyűlölettel teljes módon szór gúnyt, rágalmat, szitkot és piszkot a katolikus egyház szervezetének és hitéletének minden eleme, tagozata és minden tényezője ellen.

A haremodornak ez a különböző jellege magában véve is erős bizonyítékot szolgáltat a mellett, hogy nem lehet az igazság és jog birtokában az a tábor, mely a szükségét érzi annak, hogy harcaiban a hazugságnak és a jogtalanságnak eszközeit igénybe vegye.

Gondolkodásra készítő körülmény az is, hogy a míg a keresztény elveket valló sajtó a legszigorúbban tartja szem előtt az erkölcsi törvényt és annak parancsait s azért nem tűr meg hasábjain az egyéni vagy családi becsületet és tisztességet sértő közleményeket, közérköles és közszemérembe ütköző híreknek, hirdetéseknek közlését, nem csinál reklámot a fajtalanságnak, házasság-

A NYITRAMEGYEI SZEMLE TÁRCÁJA.

A csatatéren.

— Mondja el, kérem, — szól egy fiatal nő egy tiszthez, aki ép visszatért a háborúból, — mondja el, voltaképen mit érez, mire gondol az ember azokban a szörnyű pillanatokban?

A tisztt elkezde:

— Folyt a esata. Itt-amott néhány házikó látszott, a mi oldalunkon, a csatatéren, félig elrejtve a fák közé, mintha csak féltek volna és nem akarták volna látni, mi történt a téren.

A másik részen, az ellenség felé, a rétek zöldjén bizonyos fekete pontok tünedeztek fel, közbe-közbe még mint villámfény csillogott felénk a szuronyok ragyogása, melyek majd előrehaladtak, majd megállottak, majd jobbfelé vonultak, majd balfelé, mintha nem tudnák, merre menjenek s csak igen óvatosan akarnának közeledni. Valamivel tovább, még mindig a síkságon, öt vagy talán négy ellenséges ágyú, melyek folyton dörögnek, csak kis szünetet tartva. Az ellenkező oldalon, éppen a mi dombunk talpánál, a mi ágyúink állottak, dörögve mint azok, de nagyobb időközökben. Mögöttünk, egy szomszéd halom alján

sűrű füst látszott és sortűzek ropogtak. Ott állottunk egy darab ideig, várva és nézve azt a esodálatos látványt.

Mély izgatottság közepette én egy távoli tornyot vettem észre s elgondoltam:

— Vasárnap van. A nép ünnepi ruhát öltött és vigan ment ki az utcára, aztán a templomba, aztán elvégezte a dolgát, mint akármelyik más vasárnapon, nyugodtan, elégedetten... Nekik egy nap olyan, mint a másik. Ki tudja, vajjon sejtik-e, mi történik itt! Pedig anya van köztük sok, kinek a fia katona...

És tovább fűzve az álmodozást, láttam azt a sok asszonyt, mint térdepel a templomban, ájtatosan imádkozva... És fürkésztem arcukat, s ezt mondtam magamban: Ez itt ni — ez egy katonának anyja; minden ágyúdördülésnél elsápadni és reszketni láttam.

Hirtelen hangos kiáltást hallunk, a katonák mind felugranak, a tisztek vezénylenek: „Helyre!” A sorok ujjáalakulnak, s aztán minden esendes.

Megint egy kiáltás, s a tisztek mind ismétlik: „Szuronyt szegezze!”

— Mi az? Mi történt? — Kérdik valamennyien.

Az ezredes szárnysegéde lóháton odaérkezik, közeledik őrnagyunkhoz és mond neki valamit.

— Előre! kiállt az őrnagy.

A zászlóalj megindul, aztán az ellenség oldala felől leszáll a lejtőn.

Egy helyen az utolsó csapat egy kis emelkedésre jut és én a távolban, a fákon át, valami mozgást, valami villogást látok... Ugyanabban a percben egy irtóztató csattanás és jobbról, balról, fölöttünk, előttünk, mindenütt éles süvöltések, pár lépésnyire tőlem iszonyú kiáltások, a távolban egy nagy fehér füstfelhő, s aztán ismét egy hatalmas szózat: Szuronyt szegezze!

Egy lelkesült üvöltés, s a zászlóalj előre törtet, gyorsan, rohamlépésben; nem látni mást csak füstöt, új csattanás i új süvöltések; előre, előre...

Állj! Megállj-t fuj a trombita.

Hol vagyunk? Hol az ellenség? Mit csinálnak? Mekkora füst!

A zászlóalj szét van szóródva. Ott egy ház áll. Mintha lődöznének belőle.

S a puskaropogás közt újra hallatszlik a kiáltás: Szuronyt szegezze! A zászlóalj előretörtet... hova megyünk? merre járunk?

törésnek és szabad szerelemnek, nem hajtja nyakát a jogtalan egyéni érdekek szolgálatába, hanem minden erejével a közérdeknek igyekszik szolgálatokat tenni, addig a keresztény elveket mellőző és azok ellen harcoló sajtó nap-nap után lábbal tapossa az erkölcsi törvényt, terjeszti a pornografiát, sarat hány a tiszta és nemes érzéseknek arra az oltárára, melyet a hit, az erkölcs, a jó nevelés és az életnek okos, józan felfogása az emberi szivekben felállítanak.

Bár az a rengeteg nagy és áthidalhatatlan ellentét, mely a sajtótáboroknak ezen két kategóriája között fennáll, a jóságnak és a tisztességnek úgyszólván megmérhetetlen súlyával a keresztény világnézetet képviselő sajtó javára billenti a mérleget, mégis ez a sajtó távolról sincs annyira elterjedve, következésképp nem is olyan erős, nem tömörít annyi szellemi és anyagi erőt maga körül, mint a másik.

Ennek a jelenségnek sok oka van. Az emberek egy része az igazságnak, a szigorú tisztesség és becsületességnek nem csak az életben nem, hanem a sajtóban sem barátja. Vannak azután igen sokan, a kik szeretik az egyéni hiúságnak és az emberi bűnöknek is a legyezgetését és palástolását, a feltolakodó önérdék kultuszát, az értekeket és idegeket ingerlő kíváncsiság kielégítését, a mohó élvezetek mellett olyan szellemi csemegét, mely a XX. század mulatni, könnyen élni és a végtelenségig szórakozni vágyó emberével elfeledtetni a földi élet körén felül álló eszményi célokat.

Ilyen táplálékot a keresztény szellemű sajtó nem nyújt és nem is nyújthat s azért az embereknek az a nagy tömege, a melynek ilyen

táplálék kell, a másik kategória felé húz, a hol a neki való táplálékot megtalálhatja.

Nagy szellemi és erkölcsi elfajulásra vall ez, a mely ellen csak egyetlen egy módon lehet küzdeni: *nevelés* által. Valamint általában a hitet, az erkölcsös életet, az erényt és tisztességet bele kell nevelni az emberbe, úgy a vallás-erkölcsös és erényes élet tényezői s ezek között a jó szellemű sajtó iránti szeretetet és érdeklődést is, nevelés által kell az ember lelkébe beojtani.

A szülők és az intézetek ne szűnjenek meg egy pillanatra sem a gondjaikra bízott serdülő ifjúságot oktatni, felvilágosítani a rossz sajtó által terjesztett mótelyről és a jó szellemű sajtó művelő, léleknevelő hatásairól s ne tőrjék meg az ifjúság környezetében a szellemi mótelyt, hanem adjanak kezébe jó sajtótermékeket.

Az a generáció, a mely már gyermekkorától hozzászokik a jó könyvekhez és újságokhoz, megtartja ezt a szokását, szeretni fogja a jó sajtótermékeket és érdeklődni fog irántuk felnőt korában is. Ebből a generációból majd támad azután nem egy-két, hanem sok ember, a kik szívesen fognak áldozni a jó sajtóért munkát és pénzt. E kettőn kívül a kath. sajtó felvirágoztatására más nem kell.

Uj harcok előtt. Az *Országos Alkotmánypárt* megalakulása teljessé tette a parlament ellenzéki tagjainak azt a törekvését, hogy a kormány ellen egyesült erővel vegyék fel és folytassák a küzdelmet. Azok, a kik eddig pártkötelenül állva csináltak, vagy inkább csak szerettek volna oppozíciót csinálni a kormánynak, most a pártszervezetben rejlt tömörítő erővel léphetnek fel a parlament porondján.

Ha minden mástól eltekinthetnénk is,

az ellenség zászlajával a kezében, büszke, magasra emelt fővel, rongyosan és vérezve.

— Éljen! dörgi száz torok a ház minden részéből.

S most trombita-harsogás hallatszik.

— Mi ez? Mi történt? Takarodó? Hogy-hogy? Lehetetlen... Csend!

S megint megszólal a trombita, őrnagyunk felkiált:

— Vissza! Hátrálunk!

— Hátrálunk? Mi? Most? Miért? Tévedésnek kell lennie; hisz az lehetetlen.

De már künn vagyunk a házból, s az őrnagy odamutat az útra, melyen a többi zászlóalj már visszafordult.

— Szent Isten! Jaj, jaj! Hátrálunk... Kapitány úr, kapitány úr, az Istenért, mért hátrálunk? Jaj, miért kell most hátrálnunk?

A kapitány nem szólva semmit, az ellenség oldala felé fordul és kiterjeszti karját a sikság felé, mintha mutatni akarna valamit. Odanézek...

Végtelen hadoszlopban jön az ellenség mögöttünk, elveszve a rónaság mérhetetlen zöldjében.

— De kapitány úr! kapitány ur! Hát a

közgazdasági szempontból multhatatlanul szükségesnek kellene tartanunk és tartjuk is a jelenlegi kormány megbuktatását.

Talán már a delegációk tárgyalása alatt, de minden esetre a közeli jövőben fény fog derülni arra a kérdésre, vajjon szükséges volt-e a mi monarchiánknak olyan külpolitikát folytatni, a melynek nagy része volt a jelenlegi nyomasztó gazdasági helyzet előidézésében.

Egy álló esztendőn át több száz milliót költöttünk hadseregünk egy részének mozgósítására, a hadi készülődés hosszú hónapokon át elvonta az ország fiatalágát a produktív munkától és egy általános európai háború veszélyével fenyegette a világot. Ennek folytán a tőke módfelett óvatossá, tartózkodóvá lett a fix kamatozású értékpapírok legtöbbjének árfolyama aláhanyatlott, különösen az állampapíroké, a mi a monarchia egész gazdasági világában nagy megrázkódást vont maga után.

A szenvedett gazdasági károkat most helyre kell hozni. Ehez békés munka, nyugodt fejlődés szükséges. Ez azonban a jelenlegi kormány alatt lehetetlen. Ennek a kormánynak nincs sem olyan gazdasági, sem olyan szociális programja, mely a jelenlegi gazdasági helyzet által leginkább sújtott osztályok anyagi megerősítésére alkalmas volna. A jelenlegi kormány továbbá, minthogy felforgatta az alkotmányos jogrendet, nem képes a produktív parlamenti munka hasznát az országnak megszerezni és biztosítani. Végül nincs a jelenlegi kormánynak ereje ahhoz, hogy szertelen hadügyi kiadásoknak, az ország gazdasági viszonyai által parancsolt korlátokat szabjon.

Ezeknek a feladatoknak megoldása nélkül az ország közgazdasági helyzetének meg-
orvoslására gondolni sem lehet. A kormányt az a lehetetlenség, a melyben az említett feladatokkal szemben leledzik, még abban az esetben is távozásra fogja kényszeríteni, ha a szövetséget ellenzéki pártoknak nem sikerülne a kormányt a *politikai* téren is lehetlenné tenni. Pedig ez is sikerülni fog s akkor azután elkövetkezik a *politikai* rendezés és a közgazdasági *mentés* munkája.

A szakolcai nagyközségi mozgalom.

Szakolca szept. 18.

III.

A közigazgatási költségek részletes tárgyalásánál azt mondják a kérvényezők, hogy 70,000 k.-ból Ausztriában 3 várost is el tudnak

többi hadtest? a többi hadoszlop! hol vannak? mit csinálnak? miért nem jönnek?

— Hm! felelt ő, vállat vonva.

— Hát veszítettünk? Veszítettünk, mi? kiáltottam kétségbeesetten.

— Ugy látszik.

— Oh, én szegény hazám! sóhajtottam. Földre ejtettem kardomat... és sirtam, mint egy gyermek.

Sziporkák.

Jogi vélemény.

— Kérem bíró úr jogi véleményét óhajtának kérni öntől, a ki nős is, meg kiváló jogász is.

— Parancsoljon asszonyom!

— Van-e önnek joga ahhoz, hogy felesége leveleit, az ő távollétében felbontassa?

— Hogy jogom van-e, az kétséges, de hogy bátorságom nincs, az bizonyos.

A péknél.

— Kérek egy zsemlyét.

— Nem lehet, hiszen tudhatná, hogy vasárnap van és be van zárva az üzlet.

— Ugyan kérem, hát adja ki a kulcslyukon.

Semmit sem látni. Hah! ott egy kapu — bezuzzuk. Egy udvar, ellenség, egy zászló — bátorság — rajta!

A zászló körül élő bástyá, tele mozdulatlan szuronyokkal. Az első sor hamar elbukik, de a többiek, akik állnak mint oszlopok, megtörik a támadók dühe s most záporként hullnak a csapások, melyet csak érezni, de látni nem lehet; a szuronyok keresztbeződnek és élesen összeengve ütődnek egymáshoz, szilánkokra törve reccsognak a puskák, szörnyű, fojtott hangú üvöltések, lihegés és nyögés, amint nekiesap egyik a másiknak, a fegyvereket már most csak égnek tarthatják, a tömeg mindinkább összegomolyodik, már csak dulakodásról lehet szó. A tér esettekkel van fedve, s a zászló körül mindinkább kisebbedik a csoport.

A zászló védői végre kimerültek.

— Adjátok meg magatokat! — kiáltanak a mieink.

— Nem! — felelnek azok fojtott hangon. — Meghalunk.

Egyszerre harsány kiáltástól hangzik vissza az egész ház. Ugyanabban a percen a gomolyból egy olasz katona alakja válik ki,

kormányozni. A szomszédos Gödingben, melynek gyáraiban 5000 munkás foglalatokodik, 36,800 k.-ba kerül a közigazgatás. Holics közigazgatási önköltsége 6000, Szenicéé 7240, Nagytapolcsányé 13,742 k. E helységek pótdóalapját összehasonlítják a közigazgatási költségekkel s azt mondják, hogy míg a közig. költség a pótdóalapnak Holicson $8\frac{1}{3}$, Szenicén 18, Nagytapolcsányban $15\frac{1}{4}\%$ -át teszi, addig Szakoleán 166%, ami azt jelenti, hogy Szakolea másfélszer annyit fizet közig. költségben, mint áll. adóban. A közig. költség az összes rendes bevételeknek 43% -át teszi.

Ajánlják, hogy a közigazgatásra fordított pénzen állítsanak gazdasági iskolát, melyre a lakosságnak tényleg szüksége volna. A városokra rótt kulturális feladatokhoz pénz kell, itt pedig nincs. Az akarat megvan, csináltak már védőgátakat a Morván, betonjárdát, a közel jövőben utcakövezést, de kórházig, népkönyvtárig, vízvezetékig, csatornázásig még nem jutottak. „Olesó és becsületes munkamegtakarítást” óhajtanak.

Az átalakulás következménye az autonómia megszűnése lenne, ennek azonban nincs különösebb jelentősége. Az autonómiával élvezett előnyök nem érik meg azt a pénzt, amelynyibe kerülnek. A törvény a községeknek sem tiltja meg saját alapítványaik kezelését. Békéscsaba is maga kezeli a Prónay-féle 31,000 k.-ás alapítványt. Az erdőnek állami kezelése a haszonélvezeti jogot nem érinti.

Végül a Végszó c. fejezetben védekeznek a *panszlavizmus* vádjá ellen, ők „akik életük minden szálával a földhöz kötve”. Panszlavizmusból — így mondják — különben sem akarhatnának Szakoleából nagyközséget csinálni, mert akkor kevesebb önrendelkezési joguk lenne. Markhot Gyula alispánja alatt, mikor a közigyűlés a tisztviselők fizetésjavítási kérelmét elutasította, azzal fenyegették őket, hogy nagyközséggé alakítják át a várost. Pedig nem lehet feltenni, hogy az akkori alispán panszláv volt, vagy hogy a főszolgabíró lesz az, akit ide küldenek.

Ezek röviden a megokolás főbb gondolatai. A 85 írott oldalra terjedő kérvényt első helyen *Mitták* Albert ügyvéd, *Quotidián* György ev. lelkész és *Teslik* József könyvnyomdász írták alá. Mellékletül csatolva van 642 nyilatkozat azon adófizető polgárok aláírásával, akik a mozgalomhoz csatlakoztak. A kérvény elment hivatalos útjára s ezzel komoly fordulponthoz jutott a fényes történeti multtal dicsekvő kis városka sorsa.

Mi, a történeti tradíciók tisztelői őszintén fájó szívvel látjuk tisztos ódon falainak leomlását, mert a nemzeti multban gyökerező érzelmek beszédes emléket látjuk bennük. Azóta, hogy falai közt látta meg a napvilágot a „hősök és szentek családjának” egy üldözött sarja, a nyughatatlan vérű Álmos herceg gyermeke, Szakolea mindig kitüntetett kegyeltje volt királyainknak s méltó helyet töltött be a nemzet közéletében. De az idő kikezdte évszázados szerveztét s a büszke városatyák elszegényedett unokái anyagi gondjaiktól való szabadulást várják falainak lerombolásától. Az álláspont érthető s a mondottak után talán eléggé igazolt is, érdemleges elbírálása az illetékes körök feladata.

A megoldási módok közül bizonyára az volna mindenkinek a legkellemesebb, melylyel a polgárság is megvédve s kielégítve látna anyagi érdekeit s a város jellege is épségben megmaradhatna. Talán mégis csak akad valamely közigazgatási szaktekinetly, aki a kibontakozás ezen útját meg fogja találni.

Néhány szó a nőkérdéshez.

Írta: **Simonffy Gyula.**

Nemcsak a társadalmi kérdések megoldásán fáradozó tudósok, de a társadalom minden rétege, s különösen a középosztály kezd belátni azt, hogy a nagyzó, könnyelműen költséző, minden áron érvényesülni akaró irányzatnak, az erkölcsös élet elfajulásának megakadályozására, boldog, megelégedett, munkás és takarékos családi élet megteremtésére, — a mai nehéz viszonyok között a megélhetés megkönnyítésére, — hatalmas tényező a leánygyermeknek oly irányú nevelése, mely előmozdítja azt, hogy a nőt eredeti hivatásának visszaadjuk, vagyis hogy belőlük gondos, az összes házi teendőkből jártas családanyákat neveljünk.

Minden jel arra mutat, hogy a tanügyi tényezők mindinkább nagyobb súlyt fektetnek arra, hogy a leánygyermek elsősorban jó családanyákká neveltesse, s hogy amennyiben valamely szakpályára is lépnek, alkalmas legyen a nőnek eredeti hivatásához tartozó ismereteket elsajátítani. Azért 1913. évi jún. 15—20-a között megtartott genti nemzetközi háztartási kongresszus nem azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy mily irányban neveltesse a leánygyermek, hanem azt tette vizsgálat tárgyává, miként lehetne a nőnek a háztartási és gazdasági ismeretekben kiművelését általánossá tenni.

És pedig vita tárgyát képezte:

A felnőttek háztartási oktatása, valamint a háztartási és gazdasági oktatás, kapcsolatban a középiskolákkal.

Háztartási oktatás az elemi iskolákban, vagy azokkal kapcsolatban, városokban, ipartelepeken és gazdaságokban.

Tanerők képzése a gazdasági és háztartási szakoktatás céljaira.

A friburgi 1908. évi kongresszus óta észlelt haladás. A háztartási oktatás fontossága szociális szempontból.

Európa kultúrállamai a női nevelésben ma már a fősúlyt a nőnek a gazdasági és háztartási ismeretekben való kiképzésére fektetik; az eszme azonban hazánkban is kezd tért hódítani. Női gazdasági iskolák vannak Kassán két évi, Budapesten az Amizoni-féle nőnevelő intézet három évi, Aszódon egy évi tanfolyammal.

Háztartási nőpariskolák vannak és időszakos háztartási tanfolyamok tartanak Budapesten és több nagyobb városban. A közoktatási kormány által 1911. évi június 30-án az állami elemi iskolai tanító- és tanítónőképző intézetek részére kiadott tanterv és utasítás, a tanítónő-képzésekben az eddiginél nagyobb súlyt fektet a háztartási teendők elsajátítására.

Fel kell még említenem, hogy a fiatalokra vonatkozó büntető jogszabályok a büntetés alkalmazásánál nem a megtorlást, hanem a fiatalok megmentését célozzák, s a büntetés alkalmazásánál egyszersmind a nevelési érdekeket is szolgálják, és az 1908. évi XXXVI. t. c. (Büntető novella) végrehajtására vonatkozólag a m. kir. Igazságügyminiszternek a javítónevelés szabályozása tárgyában kiadott 27200/909. sz. rendelete 87—91. §§-ai a lányok nevelésével foglalkozó intézetekben kötelezővé teszik a leánygyermeknek a főzés, sütés, mosás, vasalás, konyhakertészet, baromfiak, sertések, tehenek gondozására, női, férfi és gyermekfehérnemű varrására, a növények saját ruházatának készítésével és géppel való megvarrására, foltozására, oktatását, a munkaszereket felbresztését, s a takarékoságra való ösztönzést.

Tehát a társadalom minden rétegére kiterjedőleg jöttek már létre hazánkban is intéz-

mények, melyek a nőt eredeti hivatásához visszavezérelni célozzák, nem oly mérvben azonban, mely kielégítőnek lenne mondható. A rendelkezésekre álló statisztikai adatok nem nyújtanak ugyan teljes felvilágosítást arra, hogy a társadalom egyes rétegei érdekében létesült intézmények mily mérvben fedik az egyes társadalmi osztályok igényeit, mégis a mindennapi tapasztalásból azt vélem megállapíthatni, hogy e téren a *középosztály* gyermekei érdekében történt eddig legkevesebb.

Számosan mutattak már reá, a nők gazdasági és háztartási irányú kiképzésének szükségességére, ezen irányban ír és működik Dr. *Fischer Colbrie* Ágost, Kassa tudós püspöke, ezt karolta fel az országos kath. szövetség, s kétségtelenül elő is fogják mozdítani annak megvalósulását.

A Felvidéki Közművelődési Egyesület XXXI. közgyűlésén Nyitra vármegye és Trencsénvármegye főispánjának elhangzott beszédei reményt nyújtanak arra, hogy a F. M. K. E. saját területén felkarolja ezt az irányt.

A nők gazdasági irányú nevelése iránt a *középosztály* érdeklődik leginkább, azonban mégsem annyira, hogy az eszme ismertetése most már teljesen fölöslegessé válnék; azért talán nem végzek meddő munkát s talán nem lesz érdektelen, ha annak fontosságát, egyéni, családi, nemzeti, erkölcsi és szociális szempontokból e lap hasábjain ismertetni megkísérlem.

Ujdonságok.

Személyi hir. Gróf *Batthyány* Vilmos dr. püspök úr f. hó 14-én résztvett a *Tomesányi* Lajos jézustársasági atya tiszteletére, ennek 50 éves szerzetesi jubileuma alkalmából Budapesten rendezett ünnepélyen, f. hó 16-án pedig Nyitrán kihallgatást adott, a honnét néhány napra radosnai birtokára utazott.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter *Krokovich* László miavai járásbírói betétszerkesztő szakdiplómát a kismartoni járásbíróhoz irnokká;

a nyitrai törvényszék elnöke *Vajda* János nyitrai lakost a nyitrai törvényszékhez III. osztályú hivatalszolgárává nevezte ki.

A m. kir. pénzügyminiszter *Szepessy* Ferenc és *Mester* Károly szatmárnémeti lakosokat ideiglenes minőségű felmérési gyakornokokká a trencsényi m. kir. 24. felmérési felügyelőséghez kinevezte.

Eljegyzés. *Thuróczy* János t. főszolgabíró, a nyitrai járás szolgabírája, néhai dr. *Thuróczy* Károly megyei főorvos fia, eljegyezte *Pfeiffer* Emmy úrhölgyet, *Pfeiffer* Antal sághi földbirtokos bájos leányát.

Arany jubileum. *Piváresy* Nándor t. alesperes, alsórétfalusi plébános f. hó 19-én ülte felszentelésének 50 éves jubileumát. A jubilans 1870 óta működik Alsórétfalun, hűveinek közszeretétől környezve, mely a jubiláris ünnep alkalmából is megható módon jutott kifejezésre. A község ünnepi díszet öltött s lelképásztorát a tisztelet és ragaszkodás számos jelével halmozta el.

Kath. sajtógyűlés Nyitrán. A budapesti kath. sajtómozgalmak lelkes előmozdítója dr. *Banha* Béla jézustársasági pap, a ki már az ország számos helyén szervező munkát fejtett ki a kath. sajtó nagyobb elterjedése és megismosodása érdekében, f. hó 14-én Nyitrára is ellátogatott s a főgimnázium tornatermében, mely ez alkalommal szünültig telt meg a város intelligens közönségével, előadást tartott a magyar sajtóviszonyokról. Nagy figyelemmel hallgatott hosszú beszéd keretében esetele azokat az üdvös hatásokat, melyeket a tisztességes irányú sajtó az egyén, a család és a társadalom szempontjából a közéletre gyakorol és azokat a nagy károkat, melyeket a rossz újság a társadalomnak okoz. Frappans hatást ért el a szónok, midőn az antikatholikus lapok hazugságai és rágalmaiból néhány szemelvényt mutatott be.

Fényes pontja volt a gyűlésnek Novák Mártonné úrnő, a budapesti sajtóhölgybizottság elnöknőjének előadása is, a ki a nők hivatását a családok szentélyeit metelyező sajtó kiszorítása tekintetében nagy tetszést aratott beszédében fejtegette.

A gyűlés szónokait Szida Kálmán nyitrai esp. plebános mutatta be a közönségnek, mely az ügy iránt mindvégig a legélelkebb érdeklődést tanúsította. A gyűlés után megalakult Nyitrán is a sajtóhölgybizottság, a mely azonnal megkezdte működését.

A hercegprimás Nyitrán. Dr. Csernoch János hercegprimás folyó hó 19-én indult el Esztergomból nyitrai megyei bérmautójára. A bérmautó első állomása Pereszlény volt, a hova a hercegprimás Nyitrán át utazott.

A város közönsége már hetekkel ezelőtt értesült róla, hogy primás Nyitrán is érinteni fogja. Dr. Thuróczy Tibor polgármester a folyó hó 11-én tartott városi közgyűlésen hivatalosan is bejelentette a képviselőtestületnek a főpásztor érkezését, amire a közgyűlés a fogadtatás rendezésével a polgármestert bízta meg. A város fiatal és agilis polgármestere ügyesen és tapintatosan készítette elő a fogadtatás ünnepeit.

Az eredeti terv szerint a hercegprimásnak folyó hó 19-én a délutáni 6 órai vonattal kellett volna Érsekújvár felől megérkeznie Nyitrára, ahol ki nem szállt volna, hanem a vasuti állomáson a vonat megállásának ideje alatt fogadta volna a város polgárságának üdvözlését, melyet a polgármester tolmácsolva volna. Ennél az üdvözlésnél képviselve lett volna a város társadalmának minden rétege s a klérus is a székeskáptalan élén testületileg vett volna részt a tisztelgésben.

Kár, hogy ettől a helyes tervtől eltérés történt, ami sajnálatos és kellemetlen esetnek az okozója lett.

A polgármester, aki a vasuti állomáson tervezett tisztelgéshez a székeskáptalant külön is meghívta, az érkezés előtti napon arról értesítette a székeskáptalant, hogy a hercegprimás automobilon jön Nyitrára s a vármegyeházára megy, ahol a tisztelgő küldöttségeket fogja fogadni. A polgármesternek ez az értesítése teljesen megváltoztatta a helyzetet.

Nyitrán az első egyházi és közjogi méltóság a püspök. Akármint hivatalos személy jön a városba és itt kellő formában hivatalos látogatásokat akar tenni, nagyon természetes, hogy a püspököt nemcsak nem mellőzheti, hanem mindennek előtt őt illik felkeresnie, különösen érvényesül ez a forma akkor, ha valaki ünepélyes fogadtatás külsőségei között érkezik a városba és látogatásainak a sorrendjét hivatalosan állapítják meg.

A hercegprimás érkezésének új tervében a püspöknél teendő látogatás teljesen mellőzve volt s a klérus tisztelgésének a módja is az ünnepi fogadtatás részleteiből egészen kihagyott. Az egész fogadtatás ezen kívül a polgármester kezéből átsiklott a főispán kezébe és félreismertethetetlen módon kiritt belőle a politikai rúgókon nyugvó tüntetésnek a jellege.

Ezen, rendkívül kellemetlenül ható okok súlya alatt a székeskáptalan ügy határozott, hogy a vármegyeházára sértő céllal átesempézett tisztelgésben nem vesz részt, hanem a tapintatlan rendezésnek egész ódiáját azokra engedi átháramlani, akik ezzel a fondorlatos mesterkedéssel nem egészen korrekte célokat akartak elérni.

Igy állott az ügy folyó hó 19-én reggel. A délelőtti folyamán Craus István főispán felkereste Czeizel Gábor nagyrépostot és a hercegprimás látogatásának programját a következőképp közölte vele.

A primás délután 4 órakor érkezik meg automobilon s egyenesen a püspöki várba megy fel, ahol leadja névjegyet. Innét a nagyréposti lakba megy s a nagyrépost személyében a székeskáptalant és a központi papságot látogatja meg, azután a vármegyeházára tér be, ahol a fogadtatása a megállapított módon fog végbemenni.

Megjegyzendő, hogy a főispántól a káptalan nem tudakozódott a hercegprimás látogatásának programjáról, amit ő a nagyrépostnak előadott, azt magától adta elő s ámbár furesának látszott, hogy akkor, midőn a hercegprimás a püspököt és a nagyrépostot meg akarja látogatni, ezt a látogatást nem ő maga jelzi, hanem póstásul a főispánt használja, mégis a káptalan a főispán közlését valónak vette, nyomban ülésre jött össze és elhatározta, hogy a hercegprimást a nagyréposti lakban az egész

központi papság élén fogadni és tiszteletteljesen üdvözölni fogja. Az erre vonatkozó intézkedések azonnal megtették.

Mint hogy a főispán közlése szerint a hercegprimásnak délután 4 órakor kellett volna megérkeznie, a káptalani és a többi központi papság már 1/4 óra tájban gyülekezett a nagyréposti rezidenciában, a hol az érkező egyházfejdelmet ünnepi díszben várta. A jelzett idő azonban régen elmúlt, de a primást hozó autó csak nem mutatkozott. Végre 5 óra tájban a várakozó papság megtudta, hogy a primás egyenesen a vármegyeházára ment és ott időzik. Mint hogy ily módon a program ismét változást és pedig bántó változást szenvedett és az összegyűlt klérus most már azt sem tudta, vajjon lehet-e még egyáltalán a primás látogatására számítani, a jelenvoltak nagyobbik része közel 7 negyedórai várakozás után eltávozott. Végre 1/2 órakor a primás megérkezett a nagyréposti lakba s az ott még jelenvolt klérus tisztelgését fogadta.

Lehetetlen feltételezni, hogy a hercegprimás azt a programot, melyet a főispán a káptalani nagyréposttal közölt, megváltoztatta volna, ha arról tudomással bírt volna. De nem bírt róla tudomással, az egész program a főispánnak a költött meséje volt, a melyet a főispán csak azért gondolt ki, hogy a klérust rábírija a vármegyeházán való tisztelgésre, a mely minden vonatkozásában úgy volt rendezve, hogy az az állásában már megingott főispánnak az egyéni céljait szolgálja.

A főispáni állás ma már a gyakorlatban inkább csak hivatal, mint méltóság, de mégis előkelő hivatal, megkülönböztetett állás, a melybe ha beleillik az, a ki a hivatalnoki hétköznapiágon nem tud felemelkedni, semmiképp sem illik bele egy olyan ember, akinek tudása, ügyessége, taktikája és tapintata a felszínüségben, mások félrevezetésében és felületetésében kulminál.

Jelen esetben a félrevezetés nem vet árnyékot azokra, a kiket félre vezettek, mert ha nevetni szoktunk azokon az együgyű embereken, a kiket egy félig bolond, félig gonosz ember hihetetlen mesékkel becsap, elámit, nem tarthatjuk sem naiv, sem hiszékeny embereknél azokat, a kik komoly ügyben egy főispán szavának hitelt adnak. Olyan úri embernek már mégis csak kell tartani egy főispánt, hogy ha hivatalosan, az állásából folyó reprezentáció kötelességének színe alatt egy testülettel valamit közöl, az mindenesetre legalább valóság legyen.

A hol még ilyen szerény véleményyt sem lehet alkotni egy vármegyének a politikai vezetőjéről, ott már nemcsak a politikai, hanem a társadalmi érintkezés is az ilyen megbízhatatlan urakkal, a lehetetlenségek sorába lép. Nyitrán sajnós már ennél az elszigetelő határpontonál vagyunk.

A XII. Országos Katolikus Nagygyűlést előkészítő bizottság tegnap az Országos Katolikus Szövetség kis tanácstermében Zichy János gróf elnökle alatt ülést tartott. Az ülésen jelen voltak Giesswein Sándor dr., Zlinszky János dr., Mihályfi Akos dr., Ernszt Sándor dr., Zsembery István dr. ügyvivő alelnök előterjesztésére megállapították azok névsorát, akiket a nyilvános üléseken való előadásra felkérnek. A nagygyűlést Zichy János gróf, az Országos Katolikus Szövetség Elnöke nyitja meg és Csernoch János hercegprimás fogja a záróbeszédet mondani. Beszédet tartására már eddig felkérték Szerecsányi Lajost, Prohászka Ottokárt, Glattfelder Gyulát, Hajdu Tibort, Mihályfi Akost, Vass Józsefet, Apponyi Albert grófot, Rakovszky Istvánt, Somssich Béla grófot, Angyal Pált.

Zarándokok és természetbúvárok Nyitrán. A Hlinka András és Juriga Nándor vezetése alatt álló tót nemzetiségi pártnak egyik árnyalata cseh és morva elemekkel egyesülve szept. 30-ra és október 1-re kirándulást terveztek vagy terveznek is még Nyitrára. Kisütötték ugyanis ezek a búvárok, hogy ebben az évben van a nyitrai egyházmegye védőszentjéről Szt. András (Zorád) és Benedek vértanuk halálának 900 éves évfordulója, a mi teljesen bizonytalan; kisütötték továbbá, hogy Szt. András és Benedek tótok voltak, a mi abszolúte nem igaz, mert mind a ketten, a mennyiben a róluk fenmaradt emlékekből megállapíthatjuk lengyelek voltak, de még ha tótok lettek volna is, a mely körülmény természetesen egy szemernyivel sem

esőkkenthetné irántok való tiszteletünket, mert hitükért élni-halni tudó szent férfiak voltak és nem nemzetiségi heceekben utazó lélek-kufárok, emléküik tiszteletét senki sincs feljogosítva rút önzésből eredő demonstrációval csorbítani.

Megyés püspökünknek f. hó 15-én kelt körlevelében a híres zarándokok és történetbúvárok vállalkozásáról a következőket találjuk:

„A Slovenské Ludové Noviny c. lapban egy névtelen bizottság szept. 30-ra és október 1-re jubileumi zarándoklatot hirdet a szkalkai (Vágszklás Trencsén megyében) kápolnához, a nyitrai máriahegyi templomhoz és a nyitrai székesegyházba Szt. Benedek halálának 900-ik — mint mondják — évfordulója alkalmából. Hogy a hívek félre ne vezetessenek, szükségesnek tartom a lelkesz urak tudomására hozni, hogy az említett zarándoklatot az egyházmegyei hatóság tudomása és engedélye nélkül rendezik.”

Hivatlan és illemt nem tudó vendégek lesznek tehát Nyitrán a történetbúvár és zarándok urak s vendégi minőségüknek megfelelő fogadtatásban, ha ugyan eljönnek, fog-nak részesülni.

A hercegprimás bérmautjáról.

Nyitrapereszlényből írják lapunknak: F. hó 19-én délután érkezett Nyitrapereszlénybe dr. Csernoch János hercegprimás, titkárja Leopold Antal kíséretében. Az érkező egyházfejdelmet a járás nevében Markovics Alajos főszolgabíró, a községek nevében pedig ifj. Tompa Jenő körjegyző fogadta és üdvözölte. A fogadtatás fejedelmi fényvel folyt le. A vidéki néppel együtt több ezer főre rugott a jelenvoltak száma, több száz zászló lengett a község házain, a templom művészi eszen volt felszítve. Száz fehér ruhás, az iskolás gyermekek 400 főnyi csapatja, a vidék egész intelligenciájának részvétele, a templom körül félkört képező menetnek festői kinézetet kölcsönözött. Pirchala Iluska vonzó közvetlenségű szavak kíséretében remek virágoskört nyújtott át a hercegprimásnak. Este kilátás volt és fátylasmenet, a vacsora alatt 40 tagból álló énekkar szerenáddal lepte meg a magas vendéget, az alkalmi üdvözlő dal szövegét dr. Janda József helybeli esp. plebános szerzette. A bérmautához 1100-an járultak. Az esperesplebános délből 16 terítékű ebédet adott, melyen egyházi és világi notabilitások vettek részt. A hercegprimás leereszkedő kedvességgel a legparányibb dolgok iránt is tanúsított érdeklődése és valóban megnyerő modora olyan benyomást tett a jelenvoltakra, hogy annak emléke soha sem fog elmosódni lelkünkben. A fáradhatatlan főpásztor délután 4 órakor utazott el Nagytapolcsányba.

Halálozás. Unzeitik József kocsigyártó, nyitra-városi ipartestületi elnök, képviselőtestületi, kereskedelmi és iparkamarai tag, hosszas betegeskedés után f. hó 14-én életének 70-ik évében Nyitrán elhunyt.

A nyitrai iparosoknak egyik nagyon becsült alakja dőlt ki a boldogulttal, aki iránt nem csak az iparos körök, hanem általában polgártársai is teljes bizalommal viselkedtek. És Unzeitik József méltó is volt erre a bizalomra, mert meg voltak benne testesülve mindazok az erények, a melyek a szolid ipari munkának és a polgári élet tisztességének legszilárdabb alapjait képezik. Szorgalom, lelkiismeretesség és megbízhatóság jellemezték őt, mint iparost; szíves és önzetlen szolgáltat-készség a közügyek terén, kitaró odaadás a testületi érdekek gondozása és előmozdítása körül ékesítették benne az embert és a polgárt.

Az ipartestületet évek hosszú során át sokszor igen nehéz, igen mostoha viszonyok között el nem lankadó munkakedvvel, a jobb jövőben erősen bízó reménnyel vezette s ezen minőségében nagyon sok jót tett segélyre szoruló iparos társaival. Erdemei elismerésül az Ipartestület három évvel ezelőtt megfés-tette nagyra becsült elnökének arcképét s azt intim jellegű ünnepség keretei között leplezte le, a mikor a boldogultnak újabb alkalma nyílt meggyőződni polgártársainak tisztelete és szeretetéről.

Életével és tevékenységével olyan nyomokat vágott Nyitra város ipari viszonyainak történetében, melyek hosszú időre biztosítják emlékének a tiszteletet és a méltányoló elismerést. — Temetése f. hó 16-án ment végbe a város minden rétegének részvétele mellett. Nyugodjék békében.

Amerikai tanulmányút. Benyács István csacai plebános, a kinek amerikai útjáról már adtunk hírt, az újvilágban való tartózkodása alatt megfordult az északamerikai Unionnak Ohio, Illinovi, Indiana, Pennsylvania és New-jork államaiban, a hol a felvidéki kivándorlók 95%-a lakik. Benyács a társadalom rétegeivel sűrűn érintkezett s tanulmányozta a kivándorlók viszonyait. New-jorkból való elutazása előtt az *Imperator* hajón, a melyen oda és vissza is utazott, tűz ütött ki, mely az élelmiszerek raktárát elhamvasztotta. Benn égett egy altiszt és két matróz, a kár meghaladja a 100 ezer dollárt. A tűz a hajó elindulása előtt keletkezett s jellemzi az amerikai viszonyok arányait és a hajó berendezésének mérveit, hogy alig öt óra alatt a raktárt rendbe hozták, a szükséges készletet beszerezték, úgy hogy a hajó akadálytalanul indulhatott el útjára. — Benyács f. hó 9-én érkezett vissza Csacára.

Nyitrvármegye közigazgatási bizottsága mult pénteken tartotta rendes havi ülését *Craus* István főispán elnöklésével. Az alispán bejelentette, hogy az emőkei bíró ellen indított fegyelmi vizsgálatot megszüntette. A nyitrorosznói községi bíró feljelentése *Osztrovsky* József állami elemi iskolai tanító ellen indított fegyelmi vizsgálat a tanító felmentésével végződött, mert az ügyészség vizsgálata a bíró által felhozott vádak nem igazolta. *Martinovszky* Bálint nyitrai lakos orosz állampolgár felebbezését Nyitra város közgyűlésének azon határozata ellen, hogy őt a város kötelekbe nem fogadja, elutasította. — Dr. *Biringer* Ferenc vármegyei tisztifőorvos hosszabb jelentésben számolt be a megye közegészségügyi viszonyairól. Jelentése során felhívta, hogy a vármegye területén *kolerajanus* eset nem fordult elő. A köztisztaság ellen a főorvos kifogást emelt *Holics*, *Jókút*, *Gázlós*, *Verbó*, *Lobonya*, *Ószombat* és *Pöstyén* községeknél. Közkutak ellen 16 esetben volt panasz. A járványos betegségek közül a vörheny leginkább Kelecsény községben terjedt el; a tifusz a vágújhelyi és tapolesányi járásközségekben lépett fel járványszerűleg. — *Lőrinczy* György kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a tanfelügyelői hivatal munkája mód felett megszaporodott, amely munkatöbblet azért is okoz nehézséget, mert a hivatal több állása nincsen betöltve. — A pöstyéni vasúti út forgalmát az alispán és a közigazgatási bizottság elterelte. A kereskedelmi miniszter e határozatot nem hagyta jóvá. — Az alispán bejelentette, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a vármegyei közgyűlés által alkotott nyugdíjszabályzatot, mely nagy kedvezményeket biztosít a megyei tisztviselőknek, amennyiben az állami tisztviselőkkel egyenlő nyugdíjat állapít meg.

Craus főispán a privígyei választókerületben. Privígyéről írják lapunknak: Az 1910. évi hírhedt privígyei választás óta, minden évben megpróbálták, úgy a megyei, mint a kerületbeli munkapártiak, a vármegye főmúngót a kerületbe behozni.

Vége ez évben már oly nyugodtnak találták a hangulatot, hogy a főispáni látogatást lehetségesnek tartották. Miután a munkapárt rendezte az egész túrát, egészen világos volt, hogy ez nem főispáni látogatás, hanem egy munkapárti főkortesnek közönséges kortesútja lesz.

Akik jól ismerjük a munkapárti ravaszságokat, egész határozottan állítottuk, hogy ez egy közönséges korteskedés lesz, és a szerint

kell vele szemben viselkedni. A jó hiszeműek azonban úgy vették, hogy a mint az más megyékben történik, úgy itt is a főispáni látogatás hivatalos vizitelés lesz és nem politizálás és korteskedés.

Nagy elégtételünkre szolgál, hogy nem a jóhiszeműeknek, hanem nekünk — akik már jól ismerjük a munkapártiak természetrajzát — volt igazunk. Mert a főkortes elmenetele után, most már mindenki tisztában van azzal, hogy az tényleg korteskedés és nem főispáni látogatás volt.

Ugye, azt tetszik talán gondolni, hogy a főispán csupa közérdekű dolgokról beszélt? Dehogy, csak azt hangoztatta mindenütt, hogy legyünk egy táborban, mint valaha, a mikor itt még néppárt nem volt. Helyes! A néppárt nagy többségben van a kerületben, tessék hozzá esatlakozni. Mindjárt egy táborban leszünk.

Továbbá azt tetszik talán hinni, hogy a főispán a nála megjelent küldöttségeknek a látogatást vissza adta? Dehogy! Csak egyeseknek! A községi elöljáróknak, a privígyei izraelita hitközségnek feléje sem hederített. Szóval csak azoknál vizitelt, a kiket le akart kenyerezni. A községi bírónak, a zsidóságnak úgyis oda kell szavazni, a hova parancsolják. Azokat tehát bátran lehet fumigálni. De éppen ez a tapintatos válogatás mutatja legvilágosabban, hogy a főispáni látogatás nem volt egyéb, — mint egy közönséges kortesút. *Levelező.*

A Nyitrai Keresztény Nőegylet gyermeknapjára bevétel. Nyitrvármegye alispánja 1771 kor. 95 fillért utalványozott ki az ez évi gyermeknapjára gyűjtések eredményéből a Nyitrai Keresztény Nőegyletnek. Eként ismét impozáns módon nyilvánult meg az a rokonszenves érdeklődés és meleg támogatás, melynek a Nyitrai Keresztény Nőegylet a vármegye főispánja és alispánja részéről egyaránt örvend, amiért az egyesület vezetősége ezúton is hálás köszönetét fejezi ki.

Rágalmazás miatt elítélve. Dr. Bródy Mór ügyvédjelölt a galgóczi újságban megtámadta dr. Herzog Jakab orvost. A nyitrai kir. törvényszék Bródyt sajtó útján elkövetett rágalmazásért 150 korona pénzbüntetésre ítélte.

Tanügyi hír. Trecsénmegye kir. tanfelügyelője a vármegye közigazgatási bizottságának f. hó 9-én tartott ülésében bejelentette, hogy a közoktatásügyi miniszter az 1914. évi állami költségvetés keretén belül az állami elemi népiskolai építkezések címén rendelkezésére bocsátandó beruházási hitel terhére a bánicspécsi, terbóki, bosáci (belterületi) háromorsói, morvagyörödi, nagyszaniszlói, vágzamárdi, kaszai, lázi, alsóhidasi, rábóci, hegyeshelyi, trencsénmakói, felsőosztorányi, majosmezői, nemesőri, terhelyi, divényi, óbesztercei, csacai és lednicerónai állami elemi népiskolák felépítését, a kocsoói állami népiskola átalakítását és a hőlaki áll. népiskolai építés és átalakítás segélyezését vette tervbe. A járási főszolgabírák felhívták, hogy az állami iskolák építési telkeinek biztosítása iránt a szükséges intézkedéseket sürgősen tegyék meg.

Züllésnek indult fiú. E hó 18-án megjelent a rendőrségen *Einhoff* János nyitrai lakos és elpanaszolta, hogy 15 éves mostoha fia, *Molnár* János züllésnek indult. Sem tanulni, sem dolgozni nem akar. Midőn az ügyeletes rendőrtizedes előtt szívének minden keserűségét kiöntötte, a fiúnak javítóintézetbe való internálását kérelmezte, azon reményének adva kifejezést, talán ott „embert csinálnak” belőle.

Megjötték a bolgár kertészek. Nagy ijedelmet okozott a hét elején a határrendőrség egy Nyitrra érkezett távirata, mely arról értesítette a megyei hatóságot, hogy két bolgárkertészünk kolera által fertőzött hazájából Felsőköröskénybe és Sarlókajszára érkeztek. A hatóság nyomban beren-

delte a két község jegyzőjét, kik utasításokkal ellátva a nyitrai állomáson lesték a bolgárokat, s a mint megérkeztek, az üzbeji jegyző mindkettőt Sarlókajszára vitte, és egy távoli pajtában zár alá helyezte. Dr. *Pivinger* Emil orvos küldetett ki a bolgár kertészek egészségi állapotának megvizsgálására. De erre nem volt szükség, mert a két bolgár már a határon megfigyelés alatt állott, podgyászukkal egyetemben fertőtlenítve lett, a mit a magukkal hozott orvosi bizonyítvánnyal igazoltak. A kertészek a nyitrai piacon ismét elfoglalták régi helyüket a háziasszonyok nagy örömeire.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon ismerőseinknek, egyleteknek és jóakaróinknak, akik elhunyt férjem elhalálása alkalmából a végtisztességen megjelentek, vagy részvétüket más módon kifejezni szívesek voltak, ez uton fejezem ki leghálásabb köszönetemet.

Özv. Unzeitik Józsefné.

Az Élet c. szépirodalmi képes hetilap szeptember 21. számában *Török* Gyula folytatja Zöldköves gyűrű c. regényét, elbeszéléseket irtak *Andor* József és *Kárpáti* Aurél, verseket *Juhász* Gyula, *Harsányi* Lajos és *Gyökössy* Endre. Ezenkívül *Hevesi* Sándor hangulatos visszaemlékezést közöl a lebontás alatt lévő Nemzeti Színházról, *Takács* Menyhért jászóvári prépost római zarándokútjáról és *Adám* Éva a kevlári búcsuról. A rendes rovatok és illusztrációk egészítik ki az *Élet* legújabb számát. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII., Damjanich-u. 50. Előfizetés félévre 10 K.

Düledező gyárkémény. A nyitrai malátagyár régi gyárkéményét is kikezdték már az idő vasfoga. Düledezik. A nyár folyamán állítólag ménykő csapott belé és több helyen megrepesztette. A rendőrség e héten felszólította a gyár igazgatóját a veszedelmes kémény lebontására.

Alaptalan kolera hír. Az ország-szerte fel-felbukkanó koleraesetek sok esetben okoztak már ijedelmet a kolerától teljesen mentes vidékeken, az ázsiai rémtől rettegő lakosság körében. Az elmúlt hét folyamán Szakoleán is nagy ijedtséget okozott az a híresztelés, hogy az egyik koleras vidékről szállítmány érkezett a városba. Valaki jelentette a dolgot a hatóságnak, de a nyomban megejtett hatósági orvosi vizsgálat kétséget kizáróan megállapította, hogy veszély nem forog fenn, betegedés egyáltalában nem történt s a lakóság teljesen meg lehet nyugodva, mert az összes illetékes körök megtették a szükséges óvintézkedéseket még arra is, hogy a jövőben hasonló nyugtalanító hírek ne terjesztessenek.

Szélhámosság. Vettük a következő sorokat: Egy elegánsan öltözött asszony egy idő óta sorra járja a város üzleteit és „özv. Kohnnének” mutatva be magát, kisebb-nagyobb értékű árút csal ki a kereskedőktől. A minap egy papírkereskedésben csinált kontót, melynek kiegyenlítését állítólag a nagyharangra bízta. Az egyik fűszerüzletben hír szerint azonban megjárta. A kereskedő élve a gyanuperrel, hogy pénzt sosem fog kapni árújáért, az árú kiszolgáltatását megtagadta. A károsultak ez úton hívják fel rá a rendőrség figyelmét.

Helyettes róm. kath. kántortanítót keresek október tizenötödiktől kilene hónapra. Fizetése havi 78 korona, lakás, fűtés, teljes stólaajóvedelem, mellékes. Jelentkezés határideje október 2. Vasútállomás, posta, távirtda helyben. Radosna, Nyitra m. Megjegyzendő, hogy az állás a regensburgi egyházzenei főiskolai tanulmányaim sikeres bevégezése után megüresedik. *Holló J.*, tanító, kántor.

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEJY
'Ferrenit'

'FERRENIT'

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEJY
'Ferrenit'

asbest-tetőfedő palagyár Kramer Adolf és Fiai, Nyitra.

83. 21-52.

Ajánlják gyártmányaikat az érdekeltek figyelmébe.

A 'FERRENIT'-PALA szilárd, tűz-, vihar- és fagyellentálló.

Teljes tetőbefedéseket vállalnak, mintával és előnyös árajánlattal készséggel szolgálnak: Kramer Adolf és Fiai tetőfedőpala gyárosok Nyitra.

Hét rendbeli vétséggel vádolt főszolgabíró. A szenicei járásbíró, mint a kuriától kiküldött bíróság. (1913. B. 77/19. számú végzésével) f. é. október hó 20-ik napjára tűzte ki a tárgyalást, személyes szabadság megsértésének vétségével terhelt *Filberger Gyula dr.* miavai főszolgabíró, *Gaal Jenő* és *Kollárik Maczina Pál*, valamint a még hat rendbeli becsületsértés vétségével vádolt *Filberger Gyula dr.* elleni bűnygyben. A vádnak az a tárgya, hogy a főbíró kocsisal akart egy tagot kivezetetni a kaszinóból; három tagot pedig azon a címen fosztott meg a választmány útján a tagsági jogától, hogy félévi tagsági díjjal adózók, jöllehet egy fillérrel se tartoztak.

Meghívás. Az országos polgári iskolai tanár egyesület Nyitra-Trencsénmegyei köre október hó 4-ik és 5-ik napján tartja *ősi közgyűlést* Trencsénteplicen a gyógyteremben, melyre a kör kötelekbe tartozó összes tagokat tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: Október 4-én d. u. 6 órakor. 1. Elnöki megnyitó. 2. Dudas József módosi áll. polg. isk. igazgató, volt köri elnök búcsúlevele. 3. Titkár és pénztáros jelentése. 4. Központi kiküldött választása. 5. „Lajos nyelvjárása”-ról felolvas *Szinkovich Jenő* galgói áll. polg. isk. tanár. 6. A magán és társulati polgári iskolák fizetés és nyugdíj ügye. Előadó: *Kisfaludi J. László* póstyéni polgári isk. igazgató. 7. Indítványok. Október 5-én reggel 7-1/2 óráig fürdés. 9 órakor kirándulás a baracskaik tóhoz és a Klepáz nevű hegyre. Elszállásolás a „Grand-Hotel”-ben, hol a tagok a szobák használatáért személyenként 2 K.-át fizetnek. Gyógyfürdők használata díjtalan. A gyűlésen való részvételt szíveskedjenek szept. 30-ig a köri titkárnak (*Klacsó Győző*, Nagytapolcsány) bejelenteni, hogy az elszállásolást illetőleg fennakadás ne legyen. *Kolb Lajos* elnök, *Klacsó Győző* titkár.

A király szobra Trencséntepliczen. Dr. *Fodor Rezső* volt trencséntepliczi fűrdőorvos elkészítette a királynak életnagyságú mellszobrát és azt a trencséntepliczi katonai legénységi kórháznak ajándékozta. A szobrot f. hó 8-án leplezték le, mely alkalommal az ünnepi beszédet *Josztovics Lajos* es. és kir. tüzérezredes trencsényi térparanesnok tartotta.

Uj államvasuti üzletvezetőségek. A kereskedelmi kormány az államvasutak ügykezelésének egyszerűsítése végett az igazgatás decentralizációját határozta el. Legközelebb Nagyváradon állítanak fel új üzletvezetőséget, ezután a *pozsonyi* üzletvezetőség felállítására következik. Ezzel egyidejűleg kibővítik az üzletvezetőségek hatáskörét, sok ügyet a M. Á. V. igazgatóságától függetlenítenek és a vidéki üzletvezetőségek hatáskörébe utalnak, a mi egyet jelent a vasuti közgazgatás gyorsításával.

A F. M. K. E. tanítói jutalomdíjai. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület póstyéni közgyűlése, a magyar nyelvnek és szellemnek az iskolában és az iskolán kívül, társadalmi uton is eredményes terjesztéséért, a 200 koronás *Thuróczy Vilmos* nagydíjat: *Vasváryné—Kompóth Erzsébet* oszlányi (Bars-m.) F. M. K. E. óvónőnek; a 120 koronás Budapesti Nemzeti Casinó díjat: *Nahalkó György* líptóújvári (Liptó-m.) állami igazgató-tanítónak; a 80 koronás néhai *Bende Imre* nyitrai püspök díjat: *Varga Gizella* semptei (Nyitra-m.) kath. tanítónőnek; a Dr. *Gyürky Géza* tanítói jutalomalap három 100—100 koronás díjat: *Vizváry Miklós* ruttkai (Turóc-m.) állami tanítónak; *Jaeger Gyula* selmecbányai (Hont-m.) evang. igazgató-tanítónak; *Kopcsa István* mikszátfalvai (Nógrád-m.) kath. tanítónak szavazta meg; az egyesület *dicséret okleveleit* pedig a következő érdemes tanítóknak és tanítónőknak

adta ki: *Almási Mária* liszkófalvi (Liptó-m.) kath. tanítónőnek; *Brunner János* hedvigfalvai (Turóc-m.) állami tanítónak; *Brózik Károly* kisjeszeni (Turóc-m.) állami tanítónak; *Becker Irén* iglói (Szepes-m.) állami kisedővőnőnek; *Fejér Ferenc* bánzabosi (Trencsén-m.) állami tanítónak; *Horráth János* óhaji (Bars-m.) kath. tanítónak; *Jahn Blanka* selmec-istvánházi (Hont-m.) F. M. K. E. óvónőnek; *Kalocsay Viktória* várkúti (Nógrád-m.) községi tanítónőnek; *Koziarszky Ilona* hrustini (Arva-m.) kath. tanítónőnek; *Ledényi Gyula* alsógyőrödi (Bars-m.) kath. tanítónak; *Nemann Aranka* garamsálfalvai (Zólyom-m.) evang. tanítónőnek; *Pázmán Antal* divényoroszi (Nógrád-m.) kath. tanítónak; *Petykó Gyula* úrvölgyi (Zólyom-m.) kath. tanítónak; *Sialék István* frivaldnádasi (Trencsén-m.) kath. tanítónak; *Szajtak Rezső* szielnici (Liptó-m.) kath. tanítónak; *Szpiszka János* selmechodrusbányai (Hont-m.) városi kath. tanítónak; *Szabóné—Dsokebin Irma* vitanovai (Arva-m.) kath. tanítónőnek; *Varró Rezső* beregszegi (Nyitra-m.) kath. tanítónak; *Vogth Géza* csermendi (Nyitra-m.) községi tanítónak; *Wechoreszky Aranka* szepesbélai (Szepes-m.) állami igazgató-tanítónőnek.

Tífuszjárvány Trencsénben. A trencsényi 15. honvédelgyalozozred legénysége között hastífusz lépett fel. Eddig hatvannégy beteg szállítottak a különböző kórházakba. A hatóságnak még nem sikerült kinyomozni a járvány forrását.

Az orvosi nyugdíjtörvény. Az orsz. Orvosszövetségnek f. hó 7-én Trencséntepliczen tartott ez évi kongresszusán dr. *Kampis János* miniszter. osztálytanácsos a belügyminiszter nevében kijelentette, hogy a kör (községi) orvosi nyugdíjtörvény ez év november hó 1-én fog életbe lépni. Ezzel a községi és körorvosok régi vágya négy évi sikertelen sürgetés után végre teljesedésbe fog menni. Dr. *Kampis* miniszteri osztálytanácsos ezután részletesen ismertette a nyugdíjtörvényt, melynek rendelkezései bizonyos tekintetben a körorvosok várakozását még felül is mulják, amennyiben a nyugdíjintézet jótéteménye régebb idő óta szolgáló orvosokra is kiterjed, továbbá lakbérnyugdíjat állapít meg, özvegyi ellátásról is történik gondoskodás és az orvosi hozzájárulást egészben 5%-ban állapítja meg.

Gazdátlan ló. Nyitrán egy rendőr egy gazdátlan két éves csikót fogott el a Hid-utcában. A csikó további intézkedésig a Szarvas-szálló istállójában nyert szállást.

20 korona — angyalcsinálásért. Csády Ferenc nyitrai kőműves e hó 14-én megjelent a rendőrségen és előadta, hogy *Motola Antónia* 18 éves rigó-utcai leány augusztus 26-án négy hónapos méhmagzatát egy asszony beavatkozása következtében elhajtotta. Az asszony 20 koronát kapott a műtétért. A rendőrség a feljelentés alapján úgy *Motola Antónia*, mint a tilos műtétet végző asszony ellen az eljárás megindította.

Hurokra került. Szikora József nyitrai ácssegéd ellen az a gyanu merült fel, hogy részes az ez évi június hó folyamán helyben történt kisebb ékszerlopásban. A rendőrség június 25-én egy feljelentés alapján be is idézte Szikorát a kapitányságra, de Szikora vonakodott eleget tenni a felszólításnak. Bujkált hol erre, hol arra. Végre e hó 17-én este elesípték őt a rendőrök. Ha bűnös, büntetését ez által csak súlyosbította.

Megbokrosodott lovak. Moravesik József nyitraujlaki lakosnak e hó 13-án délelőtt 10 óra tájban a nyitrai vasútállomáson megbokrosodtak a lovai és vad száguldással iramodtak tova. Az Erzsébet-úton nekimentek egy gázlámpának és a lámpaoszlopot feldöntötték.

Feljelentett hazárdjátékosok.

Köztudomású dolog, hogy Nyitrán, hatósági tilalom ellenére, vigan folyik a hazárdjáték. A kávéházak, vendéglők és korezmák különösen szombaton éjjel és vasárnap tömve vannak egymás pénzére éhes kártyásokkal. A nyitrai rendőrség a Hungária kávéházban végre lecsapott egy ilyen négy tagú hazárdirozó társaságra. Neveket nem említünk; a szereplők vérbeli hazárdjátékosok voltak, a kik egyike-másikának ferbli, huszonegy, makaó miatt már több ízben gyűlt meg a baja a bírósággal.

Közgazdaság.

A Ny. G. E. igazgató-választmányi ülése. A Nyitrai Gazdasági Egyesület f. hó 11-én igazgató-választmányi ülést tartott.

Mezey Gyula elnök az ülést megnyitva, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Boróczy László* és *Zombory Elemér* ig. v. tagokat kérte fel. Napirend előtt bejelentette *Friesenhof Gergely* báró igazgató-választmányi, *Chvalibogovszky Sándor* alapító-tagnak.

A választmány tudomásul vette a Kolozs-váron tartott országos birtok-politikai nagygyűlés határozatait s az egyesületnek a nagygyűlésen való képviselőletét.

Az egyesület részére szerzendő székház vételének előkészítésére egy 3 tagú bizottságot küldött ki.

Az egyesületi vándortanítói állásra *Bucsanji Imre* okl. gazdát választotta meg.

Elhatározta, hogy 1914. jan. 1-től kezdődően az egyesület pénzkézelését egy pénzügytételre, a könyvvezetést pedig az eddigi pénztárosra bizza. A vármegye alispánjának a vármegyei állattenyésztési szabályrendelet módosítása tárgyában azon véleményét adta, hogy a szabályrendelet 14-ik §-a olyképen módosítható, hogy bikákat a gulyára hajtani tilos.

Támogatta a választmány a csanádmegei gazdasági egyesület feliratát, melyben arra kéri a kormányt, hogy a katonaság részére szükséges lovak közvetlenül a tenyésztőktől szereztessenek be és a bevásárló bizottság anyagi szavatosságát szüntesse be.

Kimondotta a választmány, hogy népfőiskolák felállítását szükségesnek tartja és a vármegye területén az első népfőiskola létesítésére *Nyitrát* tartja legalkalmasabbnak. Örömmel vette ezzel kapcsolatban az elnök bejelentését, miszerint a tótvídekről magyar földművesiskolákba az egyesület nevében fiatal gazdákat helyeztet el és ezen folyamatot a jövőben fokozatosan folytatni óhajtja.

Tudomásul vette, hogy a tejelést ellenőrző szakosztály november 1-én megkezdte működését.

Bucsanji község határának tagosítását gazdasági szempontból kívánatosnak véleményezte.

Elhatározta a választmány, hogy az országos baromfiállításon az egyesületi fajbaromfi telep kiválóbb anyagával részt vesz. A földművelésügyi miniszter leiratát, melyben tudatja, hogy a Vágbori község határának részleges tagosítását kérelmezőket az 500 kor. óvadék befizetése alól felmentette, tudomásul vette.

Tudomásul vette az országos gazdasági munkáspénztárban elő állott változásokat ismertető miniszteri leiratot, valamint a háziipari tanfolyamok rendezésére vonatkozó leiratot és az arra adott választ is, mely szerint az egyesület a vármegye 4 községében Nyitraegerszeg, Alsóbodok, Nagyfalva és Belpatak községekben óhajt háziipari tanfolyamokat tartani.

BUTOROK

legolcsóbban óriási választékban csak:

Háló-, ebédlő-, uriszoba és vendégszoba mindennemű styl- és minőségben van raktáron. Száraz anyagból, kitűnő iparosok által készített mahagoni-, palisander-, kőris, cseresznye-, dió-, tölgy- és szilfából művésziesen kiállított, divatos legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig kaphatók. — Saját, jól berendezett kárpitos- és diszítési munkák izlésesen előállíthatnak.

BUTORAIM

Vajda J. megnagyobbított butorraktárában kaphatók, Nyitra, Pár-utca 22. szám alatt.

Köszönettel vette tudomásul a választmány, hogy a földművelésügyi miniszter a tejellenőrző szakosztály alapszabályait jóváhagyta és annak rendes üzemi kiadásai részbeni fedezésére 1913/14. üzemi évre 2000 K.-t, felszerelésekre pedig 300 koronát adományozott.

Tudomásul vette nyitrávármegye alispánjának átiratát, melyben közölte a földművelésügyi miniszternek az aratás zavartalan lefolyása érdekében tett intézkedéseit.

Tudomásul vette, hogy a galántai motoros szántási versenyen az egyesület képviselve volt, valamint az országos sörárps kiállítás érdekében tett intézkedéseket is.

Tudomásul vette, hogy a gazdasági egyesületi tisztviselők nyugdíjgyűlésének alapszabályait a földművelésügyi miniszter jóváhagyta tagok részében felvette Verő Sándort és Kondor Istvánt.

A pozsonyi IV. honvéd hadbiztosság meghívását az alapármegállapító értekezletre tudomásul vette és véleményét írásban rendelte közölni. Zombory Elemér és Czobor Béla javaslatára elhatározta, hogy a tűrhetetlenné vált gazdasági munkás- és cselédkérdés rendezését illetékes helyeken kérelmezni fogja s a kérdés előkészítésével a tanácsot s a munkásügyi bizottságot bízza meg.

Kubinyi Endre javaslatára megbízta az elnökséget, hogy a privigyei járásban létesítendő gazdasági ismétlő iskolával kapcsolatos minta gazdaság létesítését készítse elő.

Végül elhatározta a választmány, miszerint a nyitrai járásban munkásházák építését és ezzel kapcsolatosan telepítést készít elő.

**Nyitra,
Kossuth-tér 5. sz.
alatti**

**fűszer és csemege
üzletem,
mely trafik s ital-
méréssel
kapcsolatos,
komoly reflektánsnak
azonnal átadom.** 141. 1-1.

Szentgyörgyi István.

15013/1913. polg. szám.

HIRDETMÉNY.

A nyitrai kir. törvényszék Péter György és társai, csavojói lakosok részéről Csavojó község határa általános tagosításának megengedése végett beadott s az érdeklődő birtokosok által a kir. törvényszéknél, vagy a község elöljáróságánál megtekinthető kérvény tárgyalására 1913. évi október hó 27. napjának délelőtti 10 óráját tűzi ki, arra Csavojó községéhez az érdeklődő összes birtokosokat a budapesti közlönyben és a Nyitramegyei Szemlében egy ízben megjelenő és a község, valamint a vele szomszédos községek elöljáróságai által szokott módon közzhírré teendő hirdetményvel megidézti és közli, hogy a tárgyalás megtartására Links István, kir. törvényszéki bíró küldte ki.

A kir. törvényszék figyelmezteti az érdeklődő birtokosokat, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszternek 1913. évi június hó 19. napján 82109/VI-3. szám alatt hozott határozata szerint a kért általános tagosításba a községi belsősegeknek, a több házból álló irtványokon levő belsősegeknek, a dr. Havas Jenő örökösei tulajdonát képező 513 holdas majorsági birtoknak és volt úrbéresek egy tagban fekvő 476 holdnyi erdejének kivételével a község határának egész területe bevonható és a tagosítás a községre hasznos és célszerűen keresztülvihető. Ennélfogva a kir. törvényszék a tagosítást az 1909. évi 30. I. M. számú rendelet 52. és 54. §-ai értelmében elfogja rendelni, hogy azoknak a birtoka, akik a tagosítást kívánják, a község tagosítandó területének egy negyed részét teszi. Az állami, a törvényhatósági és községi vagyont, a közalapítványi javakat, a közintézetek, a gyámság és gondnokság alatt levők birtokát a tagosítást kívánó felek birtokához fogja számítani s a tárgyalá-

son meg nem jelent feleket úgy fogja tekinteni, mint akik a tagosításba beleegyeznek.

Nyitra, 1913. évi szeptember hó 10-én.
A nyitrai kir. törvényszék mint urb. bíróság. Kiadta: dr. Argay s. k. törvényszéki bíró mint elnök, Links s. k. kir. törvényszéki bíró előadó.

▲ kiadmány hitelül:
Krajcsovich
kezelő.

138 1-1

Meghívó

a Nyitrai mezőgazdasági szeszfőzde-szövetkezet f. évi szeptember 28-án d. u. 4 órakor a község házában tartandó évi

rendes közgyűlésére.

Tárgy: 1. Igazgatóság jelentése az 1912 évi szervezési költségekről és fölmentvény kérése. — 2. Felügyelő-bizottság jelentése. 3. Az igazgatóság bejelenti a p. ü. miniszterium 152239/912. sz. elutasító végzését a kért contingens tárgyában. — 4. Indítvány contingens hiányában a szövetkezet feloszlata iránt. — 5. Esetleges indítványok.

Nyitra, 1913. szeptember hó 18-án.

Benyák József s. k.
elnök.

140. 1-1.

Mérlegszámla.

Vagyon:		K. f.
Kataszteri iverk	133	—
Telekkönyvi kivonatok	214	—
Kérvények és helyegek	150	—
Szervezési költség és posta	349	37
	846	37
Teher:		K. f.
Tagok főlveteli díja	846	37
	846	37

Nyitra, 1913. szept. hó 18.

A fenti mérlegszámlát, a könyvekkel s mellékletekkel összehasonlítván azokat meg egyezőnek s rendben találtuk 1913. szeptember hó 15-én.

A felügyelő bizottság:

Walach József s. k. Kasitzky Béla s. k.
Perényi József s. k.

Az igazgatóság:

Hecht Samu s. k. Benyák József s. k.
Weinreb Samu s. k. Paskó József s. k.
Hugyecz János s. k.

Meghívó.

A „**Holicsi Önségélyző Egylet**“ szövetkezet f. évi **szeptember hó 28-án** délután 3 órakor Holicson az egyleti helyiségben

rendkívüli közgyűlést

tart, melyhez a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja **az Igazgatóság.**

Tárgysorozat:

1. Elnök, alelnök, titkár, pénztáros, ellenőr és egyleti szolgál, továbbá
2. a felügyelő-bizottság, s
3. a választmány 12 rendes és 6 póttagjának a megválasztása. 139. 1-1.

Négy középiskolát végzett keresztény fiút gyakornoknak felvesz 96 11-0
Huszár István
könyvkereskedése Nyitra.

Igen tisztelt Nagysád!

Van szerenésém becses tudomásra hozni, hogy a mostani bécsi bevásárlás alkalmával sikerült nekem különféle minőségben és dús választékban a legutolsó parisi divatnak megfelelő

női kalap raktárt

nagyon mérsékelt áron megszerezni. Szíves pártfogását kéri

Spanyár A.

120 8-0 **Telegdy-utca 4. szám alatt.**

SULGÁN ANDRÁS
nagy cipőraktára

Nyitra Vármegye-utca.

Ajánlja úri-, női- és gyermek-cipőit többféle minőségben mérsékelt áron. Nagy választék.

50 28-0 **Pontos és gyors kiszolgálás!!**

Használja fel az alkalmat és szerezze be szükségletét sürgősen, mert a nagy készlet dacára az árúk rohamosan kifogynak!!

Csak rövid ideig! Mesés olcsó árak!

Hatóságilag engedélyezett Végeladás.

A konfekció osztály teljesen feloszlik! Bámulatosan olcsó potom árak!

Barchendpongyolák 6 koronáért, szövetaljak 5 koronáért. Női kosztümök 20 K-tól 60 K-ig egy harmadért. :: Női és bakfis kabátok 14 K-tól 40 K-ig félárban. Leány és fiúruhák, felöltők és téli kabátok óriási választékban. :: ::

Verebély Géza divatárúháza Nyitra.

137 2 3

18-142

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGARI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

18. 36-52.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Nemes hegyi ojtvány csemege szőlő

francia fajokban
édes és zamatos
**5 kilós posta-
kosarakban**
gondos csomagolás-
ban, bármely posta-
állomásra mérsékelt áron szállítok,
valamint üres szőlőkosarak nálam
mérsékelt áron beszerezhetők. :::::

PÉCS EDE, NYITRA
kereskedő és szállóbirtokos.

92. 19-52.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“
számára igen jutányos áron
felvétetnek Nyitrán, Huszár
István úr könyv- és papir-
kereskedésében, — ugyanitt
a lapra is elő lehet fizetni.

Nem lesz többé nedves lakás! Nem lesz többé nedves pince!

mert a „BIBER“ abszolút vízhatlan szigetelő
lehetővé teszi mindennemű nedves és víz-
állásos helyiségek tökéletes szárassá tételét.

Megoldja a beton és
vasbeton vízhatlani-
tási kérdését is. :::::

„BIBER“

-rel bármely kőműves
végezhet szakszerű és
tartós szigetelést. :::::

Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosi-
tást készséggel ad a „BIBER-MŰVEK“ egyedárusítója:

**Bäck Márk és Fiai, Nyitrán,
fakereskedő cég.**

123. 7-10

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett TEPLOMABLAKOKAT

8. 38-52.

velencei és üveg mozaikot a leg-
egyszerűbbtől a leggazdagabb
kivitelig jutányos áron mellett.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódsági templom Bács m. 15 nagy
ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljaújhely 8 nagy ablak.
— Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és
Kőhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti
örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. —
Továbbá a Tornyosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: ::

Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után.

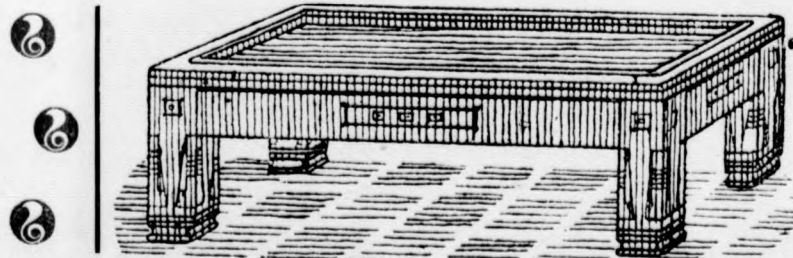
Kívánatra költségemen a helyszínre utazom.

Aranyéremmel kitüntetve.

PÁLLÁN HENRIK UTÓDA STYASZNY JÓZSEF

ELSŐ ERDÉLYI BILLARD-ASZTALOS GYÁRA
KOLOZSVÁR, DÁVID FERENC-UTCA 3. SZÁM

186. 41-52.

Elvállal: Kávéházak, körök, egyletek teljes berendezését. Új tekeasztal készitést
minden stílusban és bármely e szakmába vágó munkát. Saját készítésű jégsekre-
nyekből állandó nagy raktár. :: Készít: Gummi-betéteket, behuzásokat, lyukvarrá-
sokat, dobmandenel felvankosozást, dákó-javításokat stb. Billardgolyók állandóan
raktáron vannak. Új és átalakított billard-asztaalokat állandóan raktáron tartok.